

Granskning av kommunstyrelsens ansvar i utsatta områden

Rapport

Huddinge kommun

KPMG AB

2025-02-17

Antal sidor 11

Huddinge kommun
Granskning av kommunstyrelsens ansvar i utsatta områden

2025-02-17

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	5
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Mål och planer för utsatta områden	6
3.2	Samverkan	7
3.3	Bedömning	8
3.4	Uppföljning	8
4	Samlad bedömning och rekommendationer	10
5	Bilaga	11
5.1	Huddingeanalysen	11
5.2	Samverkan i Huddinge	11

1 Sammanfattning

KPMG har av Huddinge kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunstyrelsens rutiner och interna kontroll avseende utsatta områden i kommunen.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen har tillräckliga rutiner och kontroll över arbetet med utsatta områden i kommunen.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen delvis har tillräckliga rutiner och kontroll över arbetet med utsatta områden.

Vi kan utifrån vår granskning sammanfattningsvis konstatera att det inom kommunen finns ett stort engagemang avseende arbetet med utsatta områden. Inom ett flertal nämnder och bolag genomförs olika insatser för att utveckla utsatta områden; det handlar exempelvis om insatser kopplat till att utveckla bostadsområden, föreningsliv och för att underlätta tillgång till socialtjänst. Arbetet med utsatta områden berörs också inom ram för budget- och målprocessen och det finns ett antal upprättade forum för samverkan med relevanta och berörda intressenter.

För att ytterligare stärka styrningen av arbetet bedömer vi att det är angeläget att kommunstyrelsen regelbundet följer upp och analyserar det pågående arbetet och vid behov beslutar om adekvata och riktade insatser.

I det följande redovisas våra samlade bedömningar av respektive revisionsfråga.

Revisionsfråga	Bedömning
Finns det upprättade mål för arbetet med utsatta områden i kommunen?	Delvis
Finns det upprättade planer med tydliga indikatorer för utvecklingsarbete i de granskade områdena?	Delvis
Sker samverkan med relevanta och berörda intressenter? T.ex. samverkan i Huddinge och Södertörnsanalysen.	I allt väsentligt
Följs arbetet med utsatta områden i kommunen upp?	Delvis
Leder identifierade avvikelser till beslut om åtgärder?	Nej

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Regelbundet efterfråga underlag med uppföljning av det pågående arbetet som sker ute i verksamheterna avseende utsatta områden och vid behov upprätta konkreta åtgärder med anledning av identifierade brister.
- Regelbundet följa upp att samverkan fungerar ändamålsenligt och bidrar till förväntad effekt; det gäller exempelvis "Samverkan i Huddinge".
- Tydliggöra vilka forum för samverkan som finns och dess syfte i arbetet med utsatta områden.

2 Bakgrund

KPMG har av Huddinge kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunstyrelsens rutiner och interna kontroll avseende utsatta områden i kommunen. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Utsatt område är ett begrepp som polisen i Sverige använder för att beskriva ett geografiskt avgränsat område eller stadsdel med låg socioekonomisk status och med kriminell påverkan på lokalsamhället.

Sverige har internationellt sett en hög jämlikhet. Dock ökar skillnaderna mellan individer och grupper i samhället avseende inkomster och förmögenheter snabbt. Boende- och skolegregationen har även ökat och andelen som definieras som medelklass har minskat. De människor som är mest ekonomiskt och socialt utsatta påverkas negativt av ökade skillnader i livsvillkor. Ojämlikhet leder i flera fall även till ökad kriminalitet, ökad ohälsa samt lägre tillit till samhället och gemensamma värderingar.

Enligt Polisens senaste lägesbild finns fyra områden i Huddinge kommun vilka klassas som utsatta; Grantorp, Visättra, Skogås samt Vårby. Huddinge kommun arbetar med översiktsplaner, utvecklingsplaner och detaljplaner för att säkerställa en hållbar samhällsbyggnad inom kommunens respektive områden.

Revisorerna bedömer att det finns risk att kommunstyrelsen ej i tillräcklig utsträckning har rutiner och kontroll över de områden i kommunen vilka bedöms som högt utsatta. Detta inkluderar samhällsbyggnadsinsatser såväl som olika typer av utvecklingsprojekt inom socialt arbete.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen syftar till att bedöma huruvida kommunstyrelsen har tillräckliga rutiner och kontroll över arbetet med utsatta områden i kommunen.

Granskningen avser besvara följande revisionsfrågor:

- Finns det upprättade mål för arbetet med utsatta områden i kommunen?
- Finns det upprättade planer med tydliga indikatorer för utvecklingsarbete i de granskade områdena?
- Sker samverkan med relevanta och berörda intressenter? T.ex. samverkan i Huddinge och Södertörnsanalysen.
- Följs arbetet med utsatta områden i kommunen upp?
- Leder identifierade avvikelser till beslut om åtgärder?

Granskningen har avgränsats till kommunstyrelsen och dess arbete med utvecklingen av Grantorp, Visättra, Skogås och Vårby.

2.2 Revisionskriterier

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

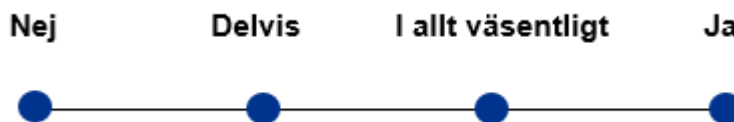
- kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §
- tillämpbara interna regelverk, policyer och beslut.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av kommuninterna dokument och beslut.
- Intervjuer har genomförts med biträdande kommundirektör, ekonomidirektör, kultur- och fritidsdirektör, socialdirektör, samhällsbyggnadsdirektör samt VD för Huga Bostäder AB.

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

Rapporten är faktakontrollerad av för granskningen intervjuade tjänstepersoner.

3 Resultat av granskningen

3.1 Mål och planer för utsatta områden

I intervjuer framkommer att det för arbetet med utsatta områden inte har upprättats några specifika mål eller planer; det gäller exempelvis för områdena Grantorp, Visättra, Skogås och Vårby. Arbetet med utveckling i utsatta områden berörs dock inom ramen för budget- och målprocessen. Kommunfullmäktige har i mål och budget för år 2024 – 2026 bland annat beslutat om målområdet *”En trygg kommun där människor trivs och växer”* som samtliga nämnder och bolag ska utforma minst ett mer nämnd-/bolagsnära mål.

Till målområdet hör det övergripande målet *”Hållbart samhällsbyggande med fokus på blandade boendeformer”* som betonar vikten av att samhällsplaneringen ska bidra till hela kommunens utveckling och att alla som lever, bor och verkar i Huddinge har goda livsmiljöer. Av beskrivande text till målet framgår bland annat att de mer socio-ekonomiskt utsatta områdena ska stärkas genom områdesutveckling i samverkan mellan kommunen, fastighetsägare, näringsliv och föreningsliv samt en kombination av inflyttning och kvarboende.

Med anledning av kommunfullmäktiges övergripande mål har kommunstyrelsen i sin verksamhetsplan för år 2024 bland annat beslutat om nämndmålet *”Goda och hållbara livsmiljöer”* som lyfter vikten av utveckling i kommunens olika bostadsområden. För målet finns beslutade uppdrag och indikatorer för att följa upp dess resultat; det handlar exempelvis om indikatorer kring antalet hyresrätter och bostadsrätter i olika områden i kommunen. I intervjuer framkommer att även om det inte tydligt framgår i kommunstyrelsens verksamhetsplan vilket arbete som ska genomföras inom kommunens olika områden så finns det inom kommunen upprättade styrgrupper som tillsammans arbetar för att utveckling sker inom styrgruppernas tilldelade ansvarsområden. Arbetet i styrgrupperna sker bland annat med stöd av *”Huddingeanalysen”* som är ett verktyg för att enkelt utläsa skillnader, likheter och trender i olika områden i kommunen och Stockholmsregionen.

Arbetet med utveckling i utsatta områden sker också inom kommunens övriga nämnder och bolag. I intervjuer framkommer att det inom kultur- och fritidsnämnden bland annat genomförs riktade insatser mot områden i kommunen med ett svagt föreningsliv. Insatserna syftar till att säkerställa att alla barn och unga, oavsett i vilket område i kommunen de bor i, ska ha tillgång till meningsfulla fritidsaktiviteter. I intervjuer framkommer att en stor del i detta arbete handlar om att säkerställa tillgång till ändamålsenliga lokaler och anläggningar. Den 11 juni 2024 beslutade nämnden om ett *”strukturprogram för fritidsgårdar i Huddinge kommun”* som bland annat syftar till att förtydliga kommunens viljeriktning inom ett visst verksamhetsområde gällande den fysiska planeringen av verksamhetslokaler.

Vad gäller socialnämndens arbete så framkommer i intervjuer att arbetet med utsatta områden primärt sker genom preventiva insatser; det handlar exempelvis om att skapa en mer lättillgänglig socialtjänst genom "tidigt och lättillgängligt stöd".

Det tidigare och lättillgängliga stödet ska finnas på fler platser inom kommunen och möjliggöra stödinsatser så tidigt som möjligt för att förebygga att problem växer sig större.

3.1.1 Bedömning

Vår bedömning är att det delvis finns upprättade mål och planer med indikatorer för arbetet med utsatta områden i kommunen.

Vi konstaterar att det inte finns några områdesspecifika mål och planer, vi bedömer dock att arbetet med utsatta områden berörs inom ram för budget- och målprocessen. Vidare bedömer vi att det pågående arbetet som sker ute i verksamheterna bidrar till att utveckla utsatta områden i kommunen.

För att ytterligare stärka styrningen av arbetet bedömer vi att det är angeläget att kommunstyrelsen regelbundet följer upp och analyserar det pågående arbetet och vid behov beslutar om adekvata och riktade insatser, se vidare i avsnitt 3.4.

3.2 Samverkan

Av beskrivningen till kommunstyrelsens beslutade nämndmål "*Goda och hållbara livsmiljöer*" framgår bland annat att:

"De mer socioekonomiskt utsatta områdena ska stärkas genom områdesutveckling i *samverkan* mellan kommunen, fastighetsägare, näringsliv och föreningsliv samt en hållbar kombination av inflyttning och kvarboende".

I intervjuer framkommer att det inom kommunen har upprättats ett antal olika forum för samverkan där arbetet med utsatta områden berörs; det handlar både om interna och externa forum där utomstående aktörer är involverade. Flera av de intervjuade menar att forumen är systematiska och att det pågår ett aktivt arbete att säkerställa att dessa består av rätt kompetenser. Vi uppfattar dock att det finns ett fortsatt behov att tydliggöra vilka forum som finns och vad respektive forum syftar till. Vi har för granskningen inte tagit del av något underlag som tydligt redogör för vilka forum för samverkan som finns och vad respektive forum syftar till.

En form för samverkan som flera av de intervjuade lyfter fram är "Samverkan i Huddinge" som är en paraplyorganisation för BID¹-inspirerad samverkan i flera olika kommundelar; det gäller Flemingsberg, Skogås och Vårby. Forumet bygger på samverkan mellan bostadsrättsföreningar samt allmännyttiga, privata och kommersiella fastighetsägare där Huddinge kommun som fastighetsägare är medlem. I respektive BID-forum ingår även ett nära samarbete med bland annat Huddinge kommuns förvaltningar, verksamheter i områdena och civilsamhället. Exempel på insatser som genomförts inom ram för BID-samverkan i berörda områden är bland annat organiserade idrottsaktiviteter för barn och unga samt bortbyggnation av mörker och buskage för att göra områdena tryggare. Vi har för granskningen inte tagit del av någon uppföljning och/eller utvärdering inom ram för "Samverkan i Huddinge".

3.3 Bedömning

Vår bedömning är att samverkan i allt väsentligt sker med relevanta och berörda intressenter.

Vi bedömer att det för arbetet med utsatta områden finns ett antal olika forum som samverkan; det gäller exempelvis de BID-inspirerade forumen. Vi bedömer emellertid att det inte är tillfredsställande att effekten av "Samverkan i Huddinge" inte har följts upp och utvärderats. Vidare delar vi den bild som återges i intervjuer att det finns ett behov att tydliggöra vilka forum som finns inom kommunen och vad respektive forum syftar till.

3.4 Uppföljning

Som framgår i avsnitt 3.1 finns det för granskade områden i kommunen inga särskilda framtagna mål eller planer, utan arbetet sker ur ett kommunövergripande perspektiv inom ram för ordinarie budget- och målprocess; det gäller bland annat utifrån kommunfullmäktiges övergripande mål "*Hållbart samhällsbyggande med fokus på blandade boendeformer*".

Vi har tagit del av kommunstyrelsens delårsrapport per 31 augusti 2024 och noterar att kommunstyrelsen bedömer nämndmålet "*Goda och hållbara livsmiljöer*" som upprättats med anledning av kommunfullmäktiges övergripande mål "*Hållbart samhällsbyggande med fokus på blandade boendeformer*" som "*i hög grad uppfyllt*". Bedömningen bygger, enligt delårsrapporten, på att två av tre indikatorer som används för att mäta måloppfyllelse når uppställda etappmål. Av kommentarer till bedömningen framgår vilket arbete som har genomförts; det handlar bland annat om pilotprojekt med datadriven områdesanalys i syfte att avgöra vilka förebyggande och trygghetsskapande insatser som bedöms få störst effekt utifrån behoven på platsen, framtagande av bostadsförsörjningsprogram och utveckling av kommunens parker och lekplatser.

¹ Boende, integration och dialog (Business Improvement District)

Kommunfullmäktiges övergripande mål "*Hållbart samhällsbyggande med fokus på blandade boendeformer*" bedöms också som "*i hög grad uppfyllt*" i den kommunövergripande delårsrapporten per 31 augusti 2024². Bedömningen grundar sig, enligt delårsrapporten, på att etappmålen för antal färdigställda bostäder och trångboddhet i flerbostadshus har uppnåtts. Av kommentarer till bedömningen framgår att nämndernas beslutade uppdrag som på olika sätt ska bidra till målen förväntas bli genomförda under året.

Vi har utöver uppföljningen i delårsrapporter inte tagit del av någon dokumenterad uppföljning av arbetet med utsatta områden i kommunen.

3.4.1 Bedömning

Vår bedömning är att arbetet med utsatta områden i kommunen delvis följs upp men att uppföljningen inte är tillräckligt omfattande för att eventuella avvikelser i arbetet utsatta områden ska kunna identifieras.

Vi bedömer att arbetet med utsatta områden berörs inom ram för budget- och målprocessen och att arbetet därigenom följs upp genom delår- och årsrapportering. Någon områdesspecifik uppföljning genomförs däremot inte, vilket vi bedömer är en brist.

² KS 2024-10-25 § 6

4 Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet med granskningen har varit att bedöma huruvida kommunstyrelsen har tillräckliga rutiner och kontroll över arbetet med utsatta områden i kommunen.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen delvis har tillräckliga rutiner och kontroll över arbetet med utsatta områden.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Regelbundet efterfråga underlag med uppföljning av det pågående arbetet som sker ute i verksamheterna avseende utsatta områden och behov upprätta konkreta åtgärder med anledning av identifierade brister.
- Regelbundet följa upp att samverkan fungerar ändamålsenligt och bidrar till förväntad effekt; det gäller exempelvis "Samverkan i Huddinge".
- Tydliggöra vilka forum för samverkan som finns och dess syfte i arbetet med utsatta områden.

Datum som ovan

KPMG AB

Micaela Hedin

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Klara Engström

Verksamhetsrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Huddinge kommun
Granskning av kommunstyrelsens ansvar i utsatta områden

2025-02-17

5 Bilaga

5.1 Huddingeanalysen

Länk till kommunens hemsida med information om Huddingeanalysen.

<https://www.huddinge.se/huddingeanalysen>

5.2 Samverkan i Huddinge

Länk till kommunens hemsida med information om Samverkan i Huddinge.

<https://www.huddinge.se/samverkan>